

§

NATURRESERVAT

Förordnande om naturreservat för fastigheten
Ensta ö 1:1 i sjön Uttran

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har 1996-02-05 beslutat föreslå kommunstyrelsen att Ensta ö i sjön Uttran skall inrättas som naturreservat.

Underlaget till beslutet har utarbetats av miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen. Av miljöförvaltningens tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 1996-01-22, framgår att ett förslag till avtal har upprättats med fastighetsägaren till Ensta ö, Vretabergs Gård AB. Enligt avtalet skall Botkyrka vara naturvårdsförvaltare av reservatet och fastighetsägaren avstår från skogsbruk m m i området. Som ersättning för det intrång reservatet innebär erhåller fastighetsägaren jord- och skogsbruksmark belägen intill Vretabergs Gårds marker. Överenskommelsen innebär att två områden på sammanlagt ca 27 ha inom kommunens fastighet Ensta 1:65 överförs till Vretabergs Gård genom fastighetsreglering.

Enligt den skötselplan som upprättats för området uppskattas initialkostnaderna för reservatet till ca 40 tkr medan den årliga kostnaden för skötsel av området bedöms till ca 4 tkr.

Frågan om naturreservat har prövats enligt 5 § förordningen om tillämpning av lagen om naturresurser (NRL). Reservatet bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Länsstyrelsen har i ett samrådsyttrande 1996-01-31 tillstyrkt förslaget.

Planerings- och näringslivsberedningen har behandlat ärendet vid sammanträde 1996-02-07.

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna avtalet med Vretabergs Gård AB om naturreservat på Ensta ö 1:1 samt överenskommelsen om fastighetsreglering, samt

att förordna om naturreservat för det aktuella området enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag.

§ 13

Ankom till Botkyrka
kommunkansli

96. 02 16

Dnr.....
1996.057

Natur

Inrättande av Ensta ö som naturreservat

Miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen har upprättat ett förslag till avtal om naturreservat med Vretaberg gårds AB för Ensta ö.

Föreligger tjänsteskrivelse i ärendet upprättad av kommunbiolog Håkan Slotte. I tjänsteskrivelsen redogörs för principerna för avtalet. Kommunen kompenserar markägaren för naturreservatet med jord- och skogsbruksmark belägen intill Vretabergs gårds markinnehav.

Ordföranden föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att förorda avtalet som det i sak framgår och att överlämna ärendet till kommunsstyrelsen för beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inrättande av Ensta ö i sjön Uttran som Naturreservat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har tidigare i skrivelse från förvaltningen informerats om diskussioner som förts enligt de riktlinjer och för de områden som anges i kommunens handlingsprogram för skogsvårdsfrågor (1992), bl a diskussioner som förts med markägaren för Ensta ö. MHN beslöt att miljöförvaltningen skulle fortsätta diskussionerna i syfte att utarbeta avtalsförslag för skydd av natur för beslut i kommunstyrelsen.

I utredningen "Handlingsprogram för skogsvårdsfrågor för Botkyrka kommun" (1990-91) uppmärksammades naturvärdena på ön. De skulle inte kunna vara kvar om ön avverkades med dagens skogsbruksmetoder.

Naturen

Ensta ö i sjön Uttran är kuperad. Skogen består av äldre skog med naturskogskvaliteer. I svackor finns lövskog. Stranden består till delar av klippor med långsamväxande "urskogstallar". Ön är sedan början av seklet känd för sina orkidéer och är välbesökt av friluftslivare.

Hyggesanmälan

1994-12-06 inkom Vretabergs gård med en hyggesanmälan för Ensta ö. Detta föranledde två samråd på ön med Skogsvårdsstyrelsen och markägaren. Inga skogsbruksåtgärder har utförts sedan 1930-talet, då skogen p.g.a. områdets naturvårdskvaliteer endast plockhöggs på inrådan av dåvarande länsjägmästare. Ön konstaterades vara för stor för att kunna omfattas av naturvårdslagens biotopskydd.

Markägaren till Ensta ö var inte avvisande till att skydda området som naturreservat. Detta föranledde en värdering av hur stort avkastningsvärdet var på Ensta ö i syfte att upprätta avtal om naturreservat med intrångsersättning. Ärendet behandlades av planeringsberedningen som ställde sig tveksam till ett avtal med ekonomisk kompensation.

På förslag av planeringsberedningen och markägare har diskussioner förts med inriktning på att kommunen skall kompensera för naturreservatet med mark som gränsar till Vretabergs gård, mark som tidigare tillhört Vretaberg. Dessa förhandlingar har skett i samarbete med tekniska förvaltningen.

BOTKYRKA KOMMUN

MILJÖFÖRVALTNINGEN

En ny värdering har utförts som omfattar dels skogen på Ensta ö, dels kommunägd mark med lämplig arrondering vars värde motsvarar inkomstbortfallet för Vretabergs gård vid skydd av Ensta Ö. I värderingen räknas endast 70% av skogen på Ensta ö och att de teoretiska avverkningskostnaderna är stora jämfört med skog på fastlandet.

Förslag till avtal

Ett förslag till avtal om naturreservat har upprättats (se bilaga) Förslaget innebär att kommunen avstår mark som gränsar till Vretaberg mot att Ensta ö skyddas för all framtid. Markområdet ligger på avstånd från mer skyddsvärda skogar- och friluftsområden vid Brosjöarna och anges inte i översiktsplanen vara ett sk bevarandeområde. Miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen finner förslaget som skäligt och bra för kommunen. Markägaren har f n muntligt accepterat avtalet men ännu inte undertecknat. Formellt har kommunen ännu inte haft samråd enligt naturvårdförordningen med länsstyrelsen.

Miljöförvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att förorda avtalet som det i sak framgår enligt bilaga och att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

MILJÖFÖRVALTNINGEN

N-G Sahlman
Miljöchef

Håkan Slotte
Kommunbiolog

Part: Botkyrka kommun, nedan kallad kommunen
Adress: 147 85 Tumba.
Fastighet: Ensta 1:65, Botkyrka kommun.

Part: 556029-0438 Vretabergs Gård AB
Adress: Vretabergs Gård, 151 90 Södertälje, nedan kallad fastighetsägaren.
Fastighet: Ensta Ö 1:1, Ensta 1:66 och Vårsta 1:32 i Botkyrka kommun.

Avtal om naturreservat

1. NATURRESERVAT Detta avtal förutsätter att naturreservat bildas enligt 7-10 §§ naturvårdslagen (NVL) och 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen, för hela det markområde som hör till fastigheten Ensta Ö 1:1, i huvudsak enligt karta och förslag till reservatsbestämmelser samt skötselplan (bilaga 1).

Fastighetsägaren godkänner härmed att reservatet bildas och förbinder sig att efter undertecknandet av detta avtal inte vidtaga åtgärder som strider mot föreskrifterna i reservatsbestämmelserna eller skötselplanen.
2. JAKT, FISKE Fastighetsägarens rätt till jakt och fiske berörs inte av reservatsbestämmelserna.
3. ERSÄTTNING Som ersättning för intrång i pågående markanvändning med anledning av naturreservatet erhåller fastighetsägaren två områden om sammanlagt ca 26,7 ha av kommunens fastighet Ensta 1:65. Områdena ska via fastighetsreglering överföras till lämpliga fastigheter som fastighetsägaren äger i enlighet med överenskommelse längre fram i detta avtal. Ersättningen är en engångsersättning för all framtid. Någon ytterligare ersättning ska inte utgå.
4. UPPLÅTNA RÄTTIGHETER Fastighetsägaren garanterar att någon nyttjanderätt eller annan särskild rättighet till den aktuella marken inte upplåtits eller kommer att upplåtas till någon som kan komma att bli berättigad till ersättning enligt naturvårdslagen.

Befintlig telefonledning kan bibehållas inom reservatet.

Fastighetsägaren garanterar att det inom reservatsområdet inte finns tidigare försålda ej avverkade rotposter.
5. NY ÄGARE Fastighetsägaren förbinder sig att upplysa eventuell ny ägare av Ensta Ö 1:1 om detta avtal.

Överenskommelse om fastighetsreglering6. ÖVERFÖRDA
OMRÅDEN

Ett område om ca 26,2 ha ska överföras från kommunens fastighet Ensta 1:65 till fastighetsägarens fastighet Ensta 1:66. Området är inte detaljplanelagt och utgörs av skog och åkermark.

Ett område om ca 0,5 ha ska överföras från kommunens fastighet Ensta 1:65 till fastighetsägarens fastighet Vårsta 1:32. Området är inte detaljplanelagt och utgörs av skog.

Områdena har markerats på bifogade karta (bilaga 2).

7. ERSÄTTNING

Marköverföringen utgör ersättning för kommunens rätt att bilda naturreservat inom fastigheten Ensta Ö 1:1 på sätt som beskrivs tidigare i denna överenskommelse. Ingen ytterligare ersättning ska betalas mellan parterna med anledning av reservatsbildning och marköverföring.

8. FÖRRÄTTNING

Kommunen ansöker om och bekostar lantmäteriförrättning för att genomföra marköverföringen genom fastighetsreglering. Fastighetsägaren biträder härmed ansökan.

9. AREAL

Den areal som vid blivande förrättning fastställs för den överlåtna marken ska vara gällande för denna överenskommelse.

10. TILLTRÄDE

Tillträde till området sker när förrättningen vunnit laga kraft.

11. KOMMUNALA
BESLUT

Detta avtal gäller endast under förutsättning att erforderliga kommunala beslut fattas.

Denna överenskommelse är upprättad i tre likalydande exemplar, varav parterna tagit varsitt och ett utgör ansökan om fastighetsbildning.

Tumba 1996-
För Botkyrka kommun:

Södertälje 1996-
För Vretabergs Gård AB:

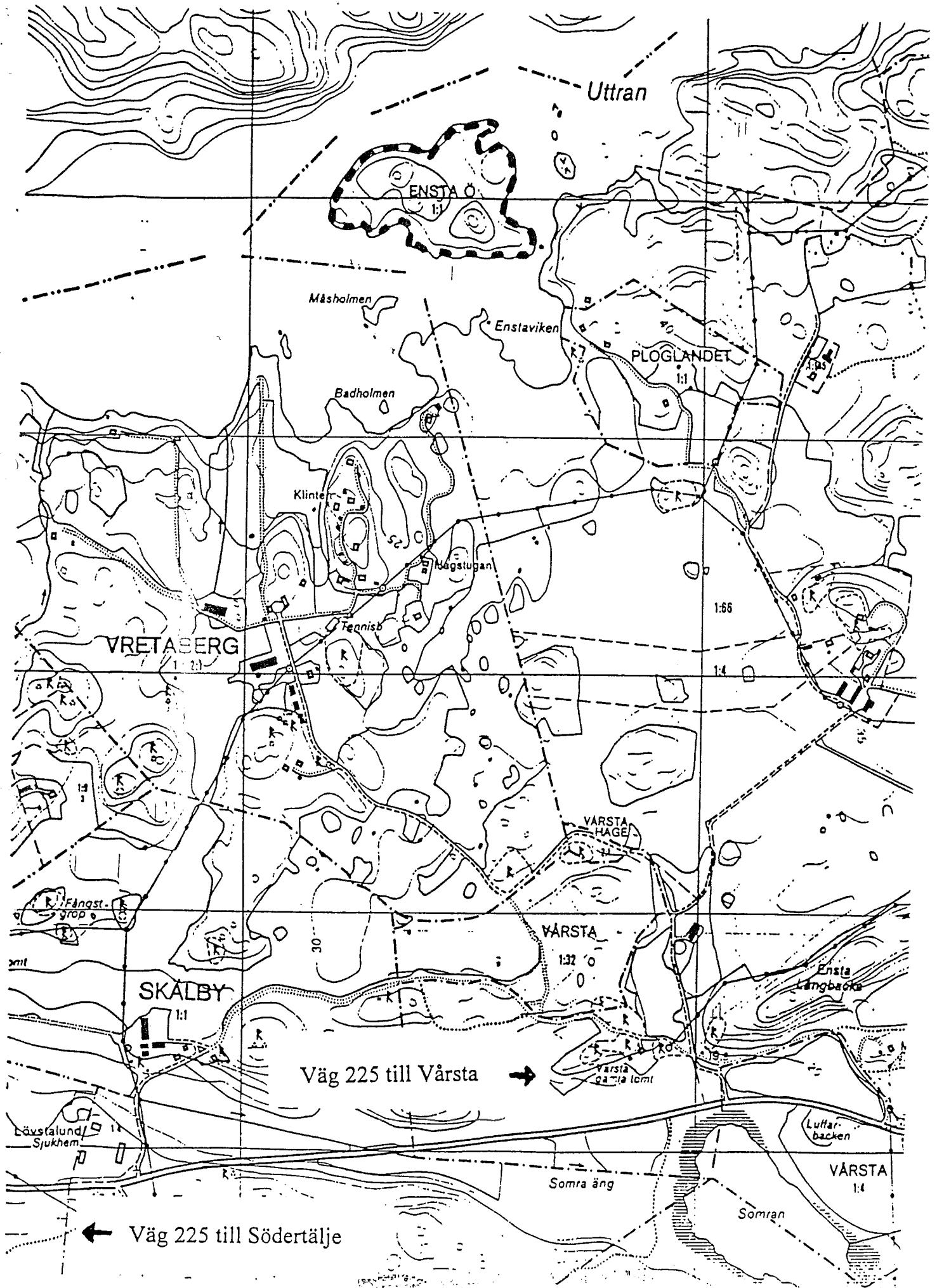
Per Lindskog
Teknisk chef

Jerk Lindfors

Göran Rammer

Bevittnas för kommunen:

Bevittnas för Vretabergs Gård AB:

93 - 02 - 01
Jnr 9409/18

Botkyrka kommun
Miljöförvaltningen
147 85 Tumba

Yttrande över förslag till inrättande av naturreservatet Ensta ö,
Botkyrka kommun

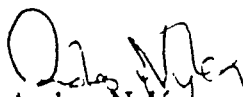
Botkyrka kommun har för samråd kommit in med ett förslag om inrättande av naturreservatet Ensta ö.

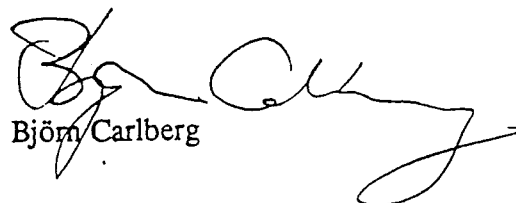
I skötselplanen anges under "jakt och skogsbruk" att det är förbjudet att *utan tillstånd från naturvårdsförvaltaren ta bort dött träd eller vindfälle*. Texten i skötselplanen har dock ingen direkt motsvarighet i någon föreskrift. I föreskriften A1 anges att det är förbjudet att *avverka eller skada träd eller buskar, upparbeta död ved eller utföra annan skoglig åtgärd*.

Förbud som riktar sig mot markägare eller annan sakägare skall vara angiven i reservatsbeslutet i form av en föreskrift. Eventuell tillståndsprövning av föreskrift skall vidare göras av kommunens naturvårdsmyndighet, vilket enligt delegationsbeslutet är kommunstyrelsen. Föreskrifterna eller skötselplanen bör således bearbetas så att oklarheter undviks.

Länsstyrelsen vill vidare erinra om bestämmelserna i 5 § förordningen (1993:191) om tillämpning av lagen om naturresurser m.m. (NRL). I denna anges att den myndighet som skall tillämpa bestämmelserna i 2 och 3 kap. NRL i ett ärende, i sitt beslut skall ange om den prövade anläggningen eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Länsstyrelsen har utöver detta ingen erinran mot utsänt förslag till beslut och skötselplan, utan tillstyrker att Ensta ö skyddas som naturreservat.

Anders Nylén

Björn Carlberg

Sändlista
akten

ENSTA*2.DOC 1996-01-31

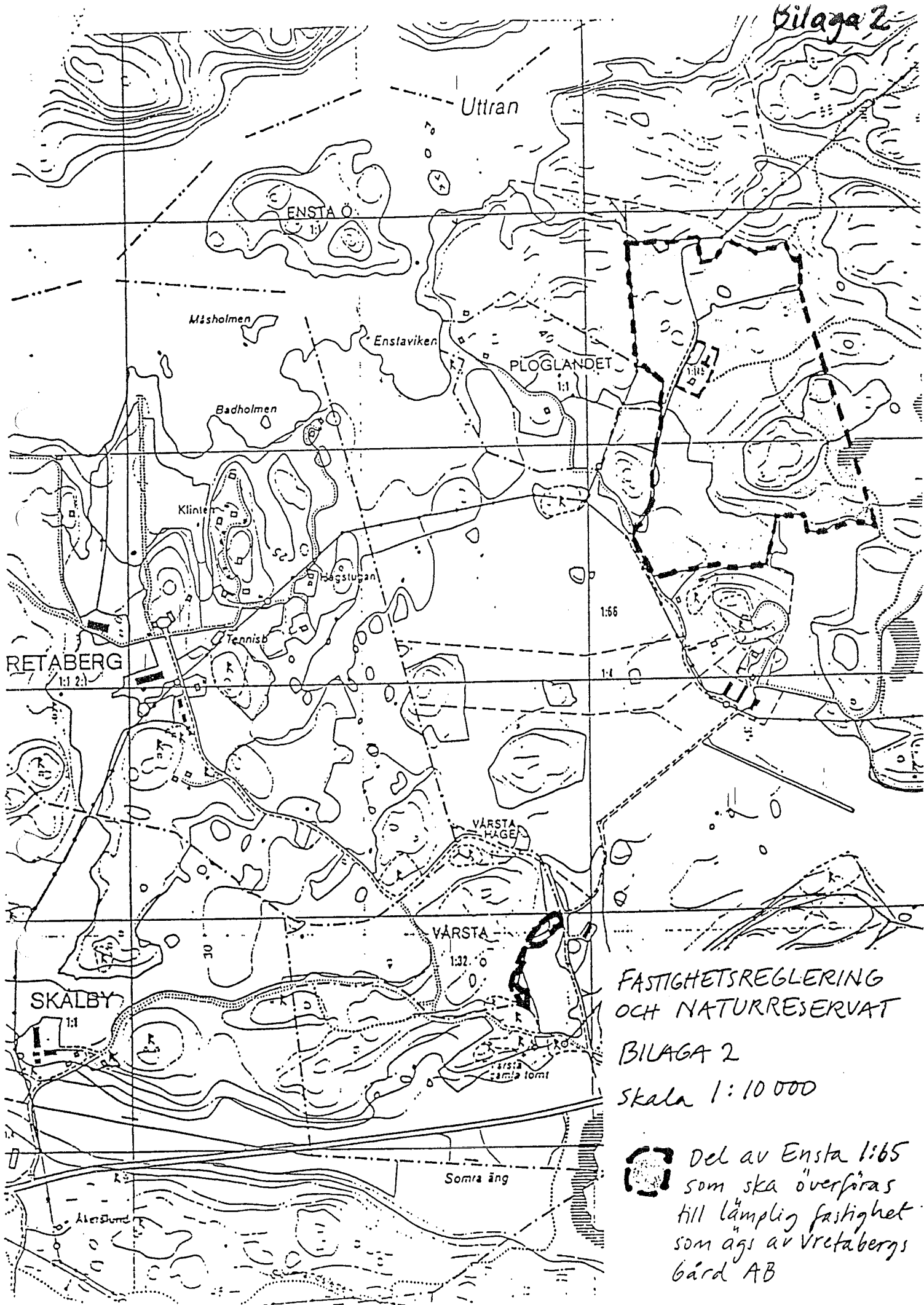
Postadress
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Hantverkargatan 29

Telefon
08 - 785 40 00 (växel)
08 - 785 51 13 (direkt)

Telefax
08 - 785 40 01 (reception)
08 - 651 57 50 (direkt)

Postgirokont
3 51 72 - 6

FASTIGHETSREGLERING
OCH NATURRESERVAT

BILAGA 2

Skala 1:10 000

 Del av Ensta 1:65
som ska överföras
till lämplig fastighet
som ägs av Vretabergs
gård AB

Förordnande om naturreservat för fastigheten Ensta ö 1:1, Botkyrka kommun.

(2 bilagor)

Administrativa data

Skyddsform	Naturreservat
Kommun	Botkyrka
Registerområde	Grödinge socken
Län	Stockholm
Beslutsdatum	1996-03-04
Beslutande myndighet	Kommunstyrelsen, Botkyrka kommun
Naturreservatets namn	Ensta ö
Fastighet	Ensta ö 1:1
Area	ca 8,2 ha
därav landareal	ca 8,2 ha
Lägesbeskrivning	ca 4 km väster om Tumba centrum
Markägare	556029-0438 Vretabergs gård AB
Naturvårdsförvaltare	Botkyrka kommun, Miljöförvaltningen
Kartor	Topografiska kartan 1:50 000; Stockholm 101 Ekonomiska kartan 1:20 000; Tumba 101:22
Servitut, nyttjanderätt	Servitut saknas. Systematisk servitutsutredning är ej utförd. Telefonledning till Vretaberg går över ön.
Avtal	Avtal mellan Botkyrka kommun och Vretabergs gård AB angående naturreservatet träder i kraft med beslutet.

Grunden för beslutet

Beskrivning av området

Ön är kuperad. De centrala delarna av ön når drygt 20 meter över sjöytan. Området är bevuxet med naturskogsartad barrskog, på moränjord en blandning av olikåldrig tall- och gran.

Hällmarkspartier som består av gnejs domineras av tallskog av hög ålder. I svackor och mellan höjder finns fuktig lövsumpskog och små alkärr. En mindre del av träden i barrskogen utgörs av spridda, grova aspar, björkar och sälgräd. Jorden är kalkpåverkad av grönsten.

Skogsarbete förekom in på 1930-talet när även den sista skogsbruksåtgärden utfördes som plockhuggning. I området finns torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier som utgör viktiga livsmiljöer för lavar och svampar. Kärlväxter som påträffats är bl a orkidéerna, knärot, korallrot och rödsyssla. De senare i ett stort bestånd och omtalat redan i början av seklet.

Motiv till skydd

I kommunens översiktsplan har ön inte särskilt beaktats. I planen anges pågående markanvändning. Naturen på ön har uppmärksamats i kommunens Handlingsprogram för skogsvårdsfrågor (1991) som varande i behov av skydd. Skogen utgör en av relativt få skogar i trakten som inte omdanats av dagens skogsbruksmetoder. Ön utgör livsmiljö för växter och djur som är beroende av äldre skog. Ensta ö är flitigt nyttjat av friluftslivet och ön utgör en vacker del av landskapet. Området bör därför skyddas som naturreservat.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara ett naturskogsområde och dess växt- och djurliv. Området skall vara tillgängligt för besökande allmänhet.

Ändamålet skall tryggas genom att

- * skogen får i huvudsak utvecklas fritt,
- * inga byggnader eller täktverksamhet skall förekomma.

Beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar kommunstyrelsen det område som utmärkts på bifogade beslutskarta som naturreservat.

Reservatets namn skall vara Ensta ö.

Föreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordar kommunstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

Ulla Bratt och team områdes-
18-52

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att,

1. avverka eller skada träd och buskar, upparbeta död ved eller utföra annan skoglig åtgärd,
2. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi eller som påverkar hydrologi och vegetation, som att gräva, spränga, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markberedning,
3. anordna upplag eller avfallstipp,
4. plantera, kalka, använda gödsel eller bekämpningsmedel,
5. anlägga väg eller uppföra byggnad,
6. dra fram mark- eller luftledningar,
7. plocka eller borttaga ved, växter, mossor, tickor eller andra vedsvampar, eller samla in insekter.

Utan kommunstyrelsens tillstånd är det förbjudet att,

8. anlägga stig, stängsel eller rastplats,
9. sätta upp skyltar eller plakat.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i fastställd skötselplan, eller att underhålla befintlig telefonledning.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas att tåla de skötselåtgärder, markeringar av reservatsgränser och anordningar för friluftslivet, som framgår av i detta beslut bilagd skötselplan. Naturvårdsförvaltningen har även rätt, om behov bedöms föreligga, att i händelse av omfattande stormfällning borttaga stormfällda träd och betala åtgärden genom försäljning av virket.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom naturreservatet.

Ulla-Britt Almqvist

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att,

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt,
2. bryta kvistar, plocka eller borttaga ved, växter, mossor, tickor eller andra vedsvampar, eller samla in insekter,
3. avsiktligt skada markens gräs-, moss- eller lavtäckor,
4. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller från nära håll fotografera lya eller gryt,
5. elda annat än på anvisad plats,
6. spela paintball,
7. medföra hund eller annat husdjur som inte hålls kopplad,
8. bedriva lägerverksamhet eller tälta i grupp på mer än 7 personer utan tillstånd från kommunstyrelsen

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen.

1. Kommunstyrelsen fastställer härmed bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Botkyrka kommun, miljöförvaltningen, i samråd med markägaren.

Reservatsföreskrifterna träder i kraft 3 veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Besvärshänvisning

Den som vill överklaga kommunstyrelsens beslut skall göra det skriftligt genom besvär till länsstyrelsen.

Överklagandet skall sändas till kommunstyrelsen som vidarebefordrar ärendet till länsstyrelsen.

Besvärshandlingen skall ha inkommit till kommunstyrelsen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Besvärshandling skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller dennes ombud.

Insändes besvärshandlingen med posten skall det ske under adress:

Botkyrka kommun, kommunstyrelsen, 147 85 Tumba.

Bilagor

1. Beslutscharta, skala 1:10 000.
2. Skötselplan.

Handwritten signature: Lena Bech...
 08-530 61140

Skötselplan för naturreservatet Ensta ö

Botkyrka kommun

Föreliggande skötselplan har utarbetats inför inrättandet av naturreservatet Ensta ö.

Skötselplanen är fastställd av kommunstyrelsen i beslutet om naturreservat den 4 mars 1996.

Grunden för beslutet, föreskrifter och kort beskrivning av ön finns i kommunstyrelsens beslut om naturreservatet.

Plandel

Ändamålet med reservatet är att bevara ett naturskogsområde och dess växt- och djurliv, samt vara en tillgång för det rörliga friluftslivet.

Skogen i reservatet skall i huvudsak lämnas för fri utveckling. De små stigarna, som går runt och genom korsar ön, bör hållas framkomliga på så sätt att träd som eventuellt faller över stigarna vid behov kapas. I nordöst och västra udden som flitigt nyttjas för angöring, läger, tältplats, strandbad, etc bör hållas delvis öppen på så sätt att mindre träd inom ett begränsat område tas bort, vilket till största delen redan skett på besökandes initiativ.

Bedöms behov finnas att gynna art eller arter, t ex förekomsten av rödsyssla, kan luckhuggning som syftar till att skapa ljusluckor eller ändra växtsuccessioner göras inom små områden. Av samma skäl kan gallring och röjning samt avverkning av enstaka träd ske för att gynna busk- eller trädart.

Anordningar för besökande

Reservatet kan sommartid endast nås med båt. Vintertid kan ön besökas med skridskor eller till fots över isen.

På ön finns på flera ställen spår efter eldning och enkelt anordnade eldningsplatser, även på klipphäll. Besökande har även avverkat träd till ved. Önskemål från besökande att göra upp eld kommer förmodligen vara så stort att eld anordnas oberoende om det är tillåtet eller ej. För att stävja och få ledningen under mer kontrollerade förhållanden bör en mindre fast eldstad, bestående av naturmaterial anläggas och all uppgörande av eld enligt reservatbeslut hänvisas till denna plats.

Vid åtgärder enligt skötselplan kan ved tillföras platsen för eldstaden. Ved bör även om möjligt föras ut till reservatet. Besökande bör vid eldstaden informeras om skyldigheter och uppmanas att ta med ved.

Jakt och skogsbruk

Jakten är inte inskränkt för markägaren. Enligt föreskrifterna är det för markägaren eller annan med rätt till marken förbjudet att avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.

Naturvårdsförvaltning

Miljöförvaltningen skall vara naturvårdsförvaltare för reservatet. Tillsyn i området skall utföras av miljöförvaltningen eller av anlitad tillsynsman, t ex markägaren.

Anteckningar om tillsyn och övrig naturvårdsförvaltning skall tillföras miljöförvaltningens akt i ärendet.

Uppskattade kostnader för naturvårdsförvaltningen

Initialkostnad

Skyltning	~ 7 000:-
Eldstad	~ 3 000:- - 12 000:-
Lantmäterikostnader enligt avtal om naturreservat	25 000:-

Årlig kostnad

Tillsyn	~ 2 000:-
Övrigt (medelkostnad per år)	~ 2 000:-